

Programul de lucru al Secțiunii NAT 2023-2025

I. Context

- **Crizele globale multiple și interconectate** cu care ne confruntăm – impactul pandemiei de COVID-19, situațiile de urgență în materie de climă și biodiversitate (care ne afectează și sistemele de producție alimentară), criza costului vieții și consecințele conflictelor din Ucraina și din alte părți – vor continua să afecteze activitatea Secțiunii NAT pe durata jumătății mandatului din 2023 până în 2025. În special, Secțiunea NAT va trebui să reflecteze în continuare asupra consecințelor războiului din Ucraina în diferitele domenii de activitate relevante ale secțiunii.
- **Sectorul agricol și agroalimentar european** a depus eforturi considerabile în timpul pandemiei și a reușit să mențină în permanență nivelul de aprovizionare necesar pentru a răspunde nevoilor populației. Chiar și în aceste luni de criză energetică și de întreruperi ale aprovizionării cauzate în mare parte de invadarea Ucrainei, sectorul continuă să răspundă respectivelor nevoi. În a doua jumătate a mandatului, Comisia NAT trebuie să continue să lucreze la consolidarea sistemului agroalimentar, luând în considerare toți actorii din lanțul agroalimentar, astfel încât acesta să continue să răspundă în mod eficient prin consolidarea rolului său strategic și prin asigurarea competitivității sale durabile¹ în contextul crizelor multiple.
- **Secțiunea NAT ar trebui să se bazeze pe fundamentele** clădite în ultimii ani, să mențină „linia roșie” și să promoveze strategii pe termen lung bazate pe Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă și pe obiectivele privind neutralitatea climatică stabilite în Pactul verde european.
- **Alegerile pentru Parlamentul European și reînnoirea Comisiei** din 2024 vor oferi ocazia nu numai de a răspunde sesizărilor, ci și de a stabili agenda pentru viitor.
- Prin activitatea sa, **Secțiunea NAT va continua să dezvolte procese și abordări structurate**, vizând un impact mai puternic asupra proceselor de elaborare a politicilor, în strânsă coordonare cu organele și structurile sale (Observatorul dezvoltării durabile, Grupul de studiu tematic privind sistemele alimentare durabile, Grupul ad-hoc privind COP, Platforma europeană a părților interesate privind economia circulară) și cu celelalte secțiuni ale CESE/CCMI.

¹ „Pentru ca politica alimentară europeană să fie cu adevărat relevantă pentru consumatorii europeni, este esențial ca alimentele produse în mod durabil în UE să fie competitive. Aceasta înseamnă că, pe de o parte, sectorul agroalimentar european este în măsură să livreze consumatorilor nu numai alimente la prețuri care acoperă costurile suplimentare pentru îndeplinirea unor criterii precum durabilitatea, securitatea alimentară și aportul nutritiv, ci și un venit echitabil al fermierilor, și, pe de altă parte, își menține poziția pe piață ca opțiune preferată de marea majoritate a consumatorilor.” Avizul pe tema „Contribuția societății civile la dezvoltarea unei politici alimentare globale în UE”, punctul 5.8, [JOC 129, 11.4.2018, p. 18](#).

II. Principii transversale și metode de lucru

- **Promovarea implicării structurate a societății civile** în conceperea, punerea în aplicare și monitorizarea diferitelor politici este esențială. Secțiunea NAT va continua să susțină și să elaboreze în continuare propuneri și inițiative pentru a încuraja o abordare mai participativă, prin consolidarea inițiativelor existente (cum ar fi Platforma europeană a părților interesate privind economia circulară și Pactul rural) și prin promovarea unora noi (cum ar fi un Consiliu european pentru politica alimentară și un spațiu pentru implicarea părților interesate în punerea în aplicare a ODD). Grupurile subreprezentate (cum ar fi comunitățile indigene) vor fi, de asemenea, mai bine implicate.
- **Consolidarea implicării tineretului:** de câțiva ani, CESE lucrează la modalități de a integra mai bine vocea tinerilor în activitatea sa și în procesul decizional al UE într-un mod structurat și semnificativ. Secțiunea NAT a fost un pionier al acestor eforturi și își va menține angajamentul de a amplifica vocile tinerilor și ale organizațiilor de tineret cu privire la climă și durabilitate prin intermediul proiectelor: [Mesele rotunde pentru tineret privind clima și durabilitatea](#), [Delegatul CESE pentru tineret la COP](#) și [Platforma europeană a părților interesate privind economia circulară \(ECESP\)](#).
- **Integrarea durabilității, a circularității, a analizei din perspectiva mediului rural și a testului UE pentru tineret în toate prioritățile secțiunii:** toate activitățile Secțiunii NAT ar trebui să contribuie la punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD), iar legătura cu ODD ar trebui să fie explicită ori de câte ori este posibil. Pentru ca economia circulară să se transforme într-o „societate circulară”, principiile circularității ar trebui, de asemenea, să fie integrate în toate activitățile de politică ale Secțiunii NAT, de exemplu în ceea ce privește sistemele alimentare durabile, biodiversitatea și zonele rurale. Secțiunea NAT va urmări să evalueze impactul anticipat al noilor inițiative legislative pentru zonele rurale („analiza din perspectiva mediului rural”²), aplicând principiul de „a nu lăsa pe nimeni în urmă” și evidențind potențialul zonelor rurale de a realiza ODD în toate avizele secțiunilor. Secțiunea NAT va contribui, de asemenea, la angajamentul CESE de a pune în aplicare în mod eficace [testul UE pentru tineret](#) și [Rezoluția referitoare la moștenirea de lungă durată a Anului European al Tineretului](#), pe baza rezultatelor viitorului studiu privind [Implicarea structurată a tinerilor în urma Anului European al Tineretului 2022](#).
- **Promovarea cunoștințelor, aptitudinilor și a educației cu privire la durabilitate pentru întreaga populație, de la o vârstă fragedă, în diversele domenii de politică.** În continuarea lucrărilor anterioare ale Comisiei NAT, este important să se stabilească o gândire critică și cunoștințe cu privire la ODD – și, în special, cu privire la agricultură și la alimentele durabile – în special pentru tineri, precum și să se ofere forumuri de discuții (de exemplu, privind agricultura, sistemele alimentare, economia circulară etc.) și să se evidențieze oportunitățile de carieră în aceste sectoare.

²

A se vedea [Viziunea pe termen lung a UE pentru zonele rurale](#) – zonele rurale găzduiesc aproape 30 % din populația UE.

- **Adoptarea unei abordări bazate pe drepturile fundamentale în toate domeniile de activitate ale Secțiunii NAT**, inclusiv, de exemplu, dreptul la alimente durabile și sănătoase, la medii sănătoase etc. integrate într-o economie a bunăstării.
- **Aplicarea unei abordări prospective** în avizele Secțiunii NAT și în diferite inițiative pentru a garanta că recomandările noastre vor fi benefice pe termen lung și vor contribui la construirea unei autonomii strategice deschise și a durabilității în UE, în special în sectorul agroalimentar.
- **Asigurarea unei cooperări strânse cu alte secțiuni/organe ale CESE** în toate domeniile de politică legate de Secțiunea NAT. Numai prin eliminarea compartimentării și prin colaborare putem găsi soluții sistemice la provocările complexe cu care ne confruntăm.
- **Consolidarea monitorizării avizelor și a comunicării** prin abordări strategice pentru un impact mai mare.
- **Promovarea spiritului de echipă între membrii Secțiunii NAT și secretariat** prin cocreare și proiectarea în comun: avem roluri diferite și ne putem utiliza punctele forte individuale pentru a obține rezultate mai bune. Secretariatul poate sprijini și dota membrii pentru a îndeplini rolul consultativ al CESE, dar și pentru a deveni „naratori” a ceea ce se întâmplă pe teren.
- **„Transpunerea vorbelor în fapte” – oferirea unui exemplu în ceea ce privește metodele de lucru durabile și favorabile incluziunii**, printr-o cooperare continuă cu EMAS (fără materiale plastice, reducerea risipei de alimente, mobilitate ușoară, aprovizionare durabilă, neutralitate climatică etc.), prin optimizarea utilizării instrumentelor digitale, a webinarilor etc. și prin sporirea caracterului incluziv al evenimentelor (echilibrul de gen, participarea tinerilor, depășirea „bulei de la Bruxelles”, incluzând, de exemplu, comunități locale, populații indigene etc.).

III. Prioritatea generală

Prioritatea generală se va baza pe mandatul anterior și se va axa pe:

„Promovarea schimbării sistemice și a economiei bunăstării de care avem nevoie pentru punerea în aplicare cu succes a Pactului verde și *social* european și a obiectivelor de dezvoltare durabilă către o tranziție justă. Acest lucru va contribui, printre altele, la sisteme agroalimentare mai durabile și mai echitabile și la zone rurale prospere, respectând totodată limitele planetei.”

În contextul numeroaselor crize, ODD-urile rămân principala noastră busolă, ca unică viziune universală pentru pace, prosperitate socioeconomică și durabilitatea mediului pe care o avem. Nepunerea în aplicare a principiilor ODD privind incluziunea socială, energia curată, accesul universal la servicii publice și consumul și producția responsabile va duce la și mai multe crize și rivalități geopolitice. Nepunerea în aplicare a ODD va fi, de asemenea, dăunătoare pentru întreprinderi și pentru competitivitatea viitoare.

Se speră că obiectivele neutralității climatice și ale tranziției juste vor rămâne, de asemenea, prioritare pe agenda instituțiilor în anii următori. În orice caz, **dezvoltarea dimensiunii sociale a tranziției verzi, respectând totodată limitele planetei, va fi esențială pentru realizarea unei economii a bunăstării, a unui sistem agroalimentar mai durabil și mai echitabil și a unei dezvoltări rurale/urbane mai echilibrate.** Tranziția către durabilitate va avea succes numai dacă se bazează pe un sprijin larg, pe o tranziție justă și pe participarea activă a tuturor segmentelor societății. Având în vedere că un număr tot mai mare de actori ai societății civile și ai mediului academic promovează o abordare sistemică și transformatoare pentru a combina bunăstarea socială și dezvoltarea economică viabilă cu respectarea limitelor planetei, lucrările în curs ale Secțiunii NAT în direcția unei economii a bunăstării „dincolo de creștere” vor fi mai relevante ca niciodată.

IV. Prioritățile politice

1. **Accelerarea punerii în aplicare a ODD** va fi urmărită de Secțiunea NAT în noua jumătate de mandat, în strânsă cooperare cu ODD, prin continuarea eforturilor de a solicita o strategie globală a UE privind ODD, propunând o implicare mai structurată a actorilor societății civile (pentru care CESE ar putea oferi un spațiu de convocare) și promovând coerența politicilor. Secțiunea NAT va continua să pregătească avize și contribuții conexe în coordonare cu celelalte secțiuni ale CESE/CCMI, după caz, să fie implicată în Forumul politic anual la nivel înalt de la New York și să coopereze cu principalele părți interesate și rețele, cum ar fi Rețeaua de soluții pentru dezvoltare durabilă și ESDN.
2. **Neutralitatea climatică** rămâne în centrul activității Secțiunii NAT, abordând totodată multe alte aspecte ale priorităților CESE. Secțiunea NAT va continua activitatea Grupului ad-hoc privind CCONUSC instituit, pregătind participarea noastră la conferințele anuale ale ONU privind schimbările climatice, în strânsă cooperare cu DG CLIMA și cu organizațiile societății civile, pentru a contribui la atingerea neutralității climatice în UE până în 2050.
3. **Economia circulară** va rămâne o prioritate transversală, în strânsă cooperare cu Secțiunea INT și cu DG ENV/DG RTD, precum și cu implicarea celorlalte secțiuni și a CCMI, după caz, pentru a integra domeniul larg de aplicare al dosarelor din lucrările legislative. Sub conducerea grupului de coordonare format din 24 de organizații ale societății civile, povestea de succes a Platformei europene a părților interesate privind economia circulară va continua să impulsioneze punerea în aplicare a noului Plan de acțiune privind economia circulară, accelerând astfel tranziția către o societate circulară în Europa și în afara acesteia. În contextul acestui domeniu prioritar, NAT va continua și își va consolida activitatea privind bioeconomia, stabilind o legătură între alimentație și agricultură și economia circulară și participând la Forumul european pentru politica în domeniul bioeconomiei.

4. **Promovarea unei politici alimentare cuprinzătoare – Către o politică agricolă comună (PAC) și o politică comună în domeniul pescuitului (PCP) mai durabile**

- **Sistemele alimentare mai durabile și mai echitabile** vor continua să fie o prioritate principală a Secțiunii NAT, în special în contextul viitorului cadru privind sistemele alimentare durabile. Cadru va pune bazele schimbărilor sistemice de care au nevoie toți actorii din sistemul alimentar. Acesta va oferi, de asemenea, un cadru pentru viitoarea guvernanta a sistemelor alimentare, care ar putea include, sperăm, crearea unui Consiliu european pentru politica alimentară. Secțiunea se va concentra în special pe promovarea unei guvernante eficiente și favorabile incluziunii pentru sisteme alimentare durabile și pe promovarea unei autonomii strategice deschise pentru alimente durabile. CESE a propus deja ca toate acordurile comerciale viitoare ale UE să includă strategia „De la fermă la consumator” și Strategia privind biodiversitatea din cadrul Pactului verde european ca standarde privind globale de durabilitate. UE este un pionier în ceea ce privește durabilitatea și calitatea alimentelor și ar trebui să asigure **reciprocitatea reală a standardelor din acordurile comerciale**, în special în ceea ce privește bunăstarea, durabilitatea, transparența și trasabilitatea de la fermă la consumator. Acest lucru este necesar într-un context global din ce în ce mai competitiv și mai deschis. De asemenea, este important să se analizeze relația cu țările învecinate.
- **O agricultură mai durabilă și mai echitabilă:** Secțiunea NAT va continua să sprijine punerea în aplicare a Strategiei „De la fermă la consumator”, oferind totodată sprijin și instrumente concrete fermierilor și lucrătorilor agricoli din UE (de exemplu, prin politica de promovare, sisteme de calitate, etichetarea originii, interzicerea practicilor comerciale neloiale, sprijinirea sistemelor locale de producție și distribuție, etc., creând surse economice alternative de venituri în zonele rurale (de exemplu, prin intermediul energiei din surse regenerabile), încurajând reînnoirea generațiilor și propunând recomandări cu mult timp înainte pentru noua Comisie referitoare la următoarea revizuire a politicii agricole comune (PAC), și anume printr-un aviz din proprie inițiativă.
 - PAC a fost esențială pentru integrarea europeană, dar trebuie să depunem eforturi pentru a o îmbunătăți cu scopul de a răspunde nevoilor economice, sociale și de mediu. Un sistem agroalimentar adaptat exigențelor viitorului ar trebui să garanteze viabilitatea fermelor și a industriei agroalimentare, în special a agriculturii familiale și a întreprinderilor mici și mijlocii.
 - Secțiunea NAT va promova, de asemenea, transparența de-a lungul întregului lanț de distribuție. Existența unor norme clare de etichetare pentru consumatori, indicarea originii IGP și DOP și controlul proceselor speculative care afectează consumatorii și producătorii vor contribui la evitarea denaturării pieței și a prejudicierii întregului lanț.
- **Pescuitul durabil (inclusiv acvacultura):** Secțiunea NAT va elabora o viziune cuprinzătoare care să promoveze o tranziție justă pentru sector, promovând totodată decarbonizarea, protejând biodiversitatea, evidențiind aspectele nutriționale legate de

alimentația sănătoasă și promovând oportunitățile pentru zonele rurale. Punerea în aplicare a viziunii ar putea fi apoi adaptată la particularitățile locale și naționale.

5. **Refacerea și conservarea capitalului natural – O planetă sănătoasă pentru oameni sănătoși**

- **Biodiversitate:** Cadrul global pentru biodiversitate de la Kunming-Montreal din 2022 a marcat o realizare istorică în lupta împotriva pierderii biodiversității. Cu toate acestea, trebuie depuse mult mai multe eforturi pentru a proteja și a reface ecosistemele naturale de care depind oamenii și majoritatea activităților lor economice (de exemplu, privind carnivorele mari). În special, ființele umane ar trebui să își regândească relația cu natura și este necesară o schimbare a discursului. Secțiunea NAT își va intensifica eforturile în cadrul noului mandat pentru a asigura o abordare mai structurată a protecției biodiversității și a spori sinergiile dintre procesele COP privind clima și biodiversitatea.
- **Protecția mediului (aer, apă, sol):** Secțiunea NAT ca continua să integreze protecția mediului, precum și schemele de răspundere extinsă a producătorilor în toate politicile UE. Acest lucru rămâne esențial pentru prevenirea și remedierea poluării aerului, a apei, a solului și a produselor de consum. În special, Secțiunea NAT va contribui, de asemenea, la lucrările în curs ale CESE privind promovarea unei abordări mai strategice privind apa prin intermediul unui Pact albastru european. Vor fi consolidate legăturile dintre protecția mediului, economia circulară și economia bunăstării, pe de o parte, și sănătatea cetățenilor, pe de altă parte.
- **O abordare bazată pe drepturi pentru oameni și natură** – Dreptul la un mediu sănătos și punerea în aplicare, precum și îmbunătățirea continuă a acquis-ului în domeniul mediului: întrucât drepturile omului și mediul sunt interdependente, este necesar un mediu curat, sănătos și durabil pentru exercitarea deplină a drepturilor fundamentale ale omului, cum ar fi, printre altele, dreptul la viață, la sănătate, la hrană, la apă și salubritate și la dezvoltare. În acest context, acțiunea în favoarea unei Uniuni Europene în care drepturile de mediu să fie cu adevărat puse în aplicare și îmbunătățite în mod continuu este cea mai eficientă cale de urmat. Secțiunea NAT se va baza pe activitatea din ultimii ani pentru a dezvolta în continuare o abordare bazată pe drepturi pentru oameni și natură.

6. **Către o dezvoltare rurală/urbană durabilă – punerea în aplicare a unei strategii globale**

- **Contribuirea în continuare la procesul de facilitare a Pactului rural la nivel politic.** Participarea publicului este esențială pentru asigurarea unei dezvoltări rurale/urbane durabile: Europa ar trebui să asculte lumea rurală și comunitățile sale – acest lucru nu se limitează la sectorul agricol. Activitățile specifice ale Secțiunii NAT ar putea implica, de exemplu, participarea în continuare la proiectarea în comun a Pactului rural și la organizarea conferinței bianuale a Pactului rural, implicarea membrilor CESE la nivel național pentru a promova angajamentele (de la nivel local), promovarea și punerea în aplicare a Pactului

rural prin ședințe interne ale CESE din cadrul secțiunilor/CCMI și observatoarelor, de exemplu cu privire la mobilitatea rurală, tranziția digitală etc. sau prin organizarea de ședințe ad-hoc, posibila organizare a unui premiu al CESE pentru societatea civilă sau a unui eveniment „Europa ta, părerea ta!” privind zonele rurale.

- **Continuarea elaborării unei strategii globale**, intensificarea cooperării cu alte organe și secțiuni (de exemplu, ECO, SOC), în vederea promovării unei abordări mai structurate în cadrul Comitetului, precum și cu părțile interesate externe și cu alte instituții (CoR, Comisia Europeană, PE). Teritoriile europene rurale și urbane nu se dezvoltă în mod uniform. Este esențial să se promoveze politici care să limiteze această tendință, să asigure o tranziție echitabilă și durabilă către o economie a bunăstării în toate domeniile și să sprijine reechilibrarea populației.

V. Secțiunea NAT și organelor sale – o arhitectură comună

Competențele Secțiunii NAT sunt: sistemele alimentare durabile, agricultura, pescuitul, protecția mediului și biodiversitatea, silvicultura, dezvoltarea rurală și urbană, dezvoltarea durabilă, politicile climatice și acțiunile climatice, economia circulară – astfel cum sunt enumerate în decizia Biroului CESE privind raționalizarea structurilor și organelor de lucru ale Comitetului.

Secțiunea NAT cuprinde alte trei organe: Observatorul dezvoltării durabile, Grupul de studiu tematic privind sistemele alimentare durabile și Grupul ad-hoc privind COP la CCONUSC. În plus, Secțiunea NAT și Secțiunea INT asigură secretariatul Platformei europene comune CESE-Comisia Europeană a părților interesate privind economia circulară. Activitatea acestor organe va fi corelată cu activitatea principală a Secțiunii NAT pentru a promova sinergiile, a asigura coerența și a maximiza impactul.

